

LLIBERTAT

ÒRGAN DEL "COMITÈ LOCAL ANTIFEIXISTA"

Any 1936

Mataró, 27 de juliol

Núm. 4

L'organització de la victòria

El moviment reaccionari que ha amenaçat seriosament les llibertats i els drets a tot el país, està gairebé liquidat. Resta algun redactic que no té altra importància que la que es desprèn de la follia dels qui, venent-se perduts, no pensen altra cosa que fer tot el mal que poden.

Per aquest costat no hi ha perill gràcies a l'interesa de les forces populars que han fet impossible la pretensió feixista.

S'ha fet molta feina en pocs dies; era cosa que s'havia d'haver fet temps ha, i en aquesta circumstància podem assegurar que per poc que ens hi fixem hem de veure la necessitat de consolidar el que ja és un fet, mentre orientem la nostra acció vers camins de resolucions definitives.

No oblidem que la defensa de la República i de les minces llibertats que propugnava amb tanta timidesa, ens ha portat a una resolució profunda que, tant pel que significa en el seu aspecte material com pel contingut ideològic que la informa, és d'una enorme transcendència i d'una inusual responsabilitat davant la història.

Això vol dir que no n'hi ha prou de guanyar: cal consolidar la victòria. I per a fer-ho creiem imprescindible, abans que tot, organització i disciplina.

Nosaltres hem tingut ocasió de conèixer l'estat d'ànim de la gent reaccionària i sabem quina és la seva única esperança dins la desfeta que, desmoralitzats, venen entorn seu. Com a única possibilitat de refer el que fins fa uns dies ha constituït llurs feus, llur poder, esperen que no ens entendrem. Donen com a segurar que, arribat el moment d'encaminar les coses, cadascun dels sectors units en la lluita contra el feixisme voldrà imposar la seva voluntat i, és clar, aleshores haurà arribat el moment de tornar-les a trepitjar l'escenari per a complir amb el paper que els era confiat per la gràcia de Déu. No cal que diguem el què pensen fer de nosaltres quan vingui aquest cas, que prevenen per a molt aviat.

No coincidim amb aquestes pronòstics perquè confiem amb el sentit de la realitat que inspira els homes que tenen la força a les seves mans. Per a portar la revolució endavant, que és el voler de tots els homes i de totes les organitzacions que han assolit la gran victòria, és precís que s'imposi la disciplina. I la disciplina, perquè sigui digna i eficient, cal que respongui a la perfecta intel·ligència entre els elements que integren els Comitès, i que, com a resultat d'aquesta intel·ligència vingui la penetració amb les masses que els han donat la confiança elevan-los a la categoria de dirigents responsables.

Sabem perfectament que no existeix millor forma d'autoritat que aquella que dimana de la confiança lliurement prestada o bé inspirada. Per aquest motiu som optimistes fins al punt de permetre'ns assegurar que l'esperança dels reaccionaris no passarà d'ésser una vana il·lusió; perquè tothom sap a què atènyer-se respecte a la necessitat de donar facilitats per a resoldre tots els problemes que puguin presentar-se, sacrificant, si és precís, les particularitats que poguessin significar dificultats invencibles per a la convivència revolucionària de cara a l'organització de la victòria.

Aquesta quimera dels feixistes i dels simpatitzants de totes les formes de govern que tendeixen a subjugar el poble, no serà una realitat, perquè la classe treballadora no està disposada a donar satisfacció als seus enemics i perquè per damunt de tot seguirà les instruccions que rebí dels seus representants, amb el mateix zel i amb idéntica puntualitat que ha obeït fins avui les seves consignes.

NOTES OFICIALS

El Comitè Antifeixista de Mataró ha tingut coneixement per conducte de la Federació Local de Sindicats de la C. N. T. que els locals incautats pel poble i posats sota la guàrdia de les milícies antifeixistes, són saquejats per elements sense escrúpols als quals no els guia altre propòsit que el lucre personal treient profit d'un esforç comú. El Comitè, secundat per tots els organismes sindicals i polítics antifeixistes de Mataró, fa pública l'obligació que tenen tots els afiliats que tinguin coneixement de que algú ha comès actes de pillatge i abusos de confiança, de denunciar-lo immediatament a aquest Comitè o bé al seu organisme respectiu.

Així mateix el Comitè diu que cap dels alistats a les milícies antifeixistes no podrà realitzar actes ni fer ús de l'arma per iniciativa personal, o sigui sense ordre expressa del Cap de Grup, castigant-se les desobediències a proporció de les conseqüències que hagin causat.

Nota de la Federació Local de Sindicats Unics.—No serà permesa l'entrada al nostre local a ningú estrany al nostre organisme.

El Comitè Antifeixista de Mataró, se-

guint la iniciativa marcada per uns ciutadans que, generosament, han entregat unes quantitats, ha decidit obrir una subscripció per a atendre despeses pròpies de l'actual situació.

Els donatius poden entregar-se al dit Comitè, al primer pis de l'Ajuntament, a partir del moment que ha sortit aquesta nota.

El cupó de l'Invàlid

El Conseller de Governació de l'Ajuntament ens prega que fem constar el que segueix:

Es posa a coneixement del públic de Mataró, que demà dimarts, a les set del vespre, tindrà lloc en el lloc de costum el sorteig dels cupons que porten la data del dia 20 del corrent. Els venedors que tinguin encara números per a vendre podran continuar venent-ne, fins demà a les sis de la tarda. Els premis es pagaran en el primer pis de l'Ajuntament, dimecres de 10 a 1 del matí.

El que es fa públic per a coneixement de tothom.

La situació a Mataró

Aquests dies s'han practicat diversos registres a totes les entitats polítiques desafectes al règim. El Comitè s'ha encarriat de tota la documentació de les entitats esmentades i s'ha procedit a la seva clausura.

També s'han fet registres a domicilis particulars de diverses persones, senyaladament afectes a les diverses tendències de dreta i reaccionaris de la ciutat. S'han fet també diversos interrogatoris a persones que militen en organitzacions senyaladament reaccionàries, sense que, contràriament al que s'ha dit aquests dies, s'hagi practicat cap detenció. Una vegada havien declarat eren posats en llibertat.

En la relació de les víctimes que trobem a la premsa de la capital, hi figura com a mort a l'Hospital Clínic de Barcelona, Joaquim Masuet Sabirà, fill de Mataró, i que actualment era vicari de la població de Gavà.

Des dels primers moments, en esclatar el moviment subversiu, l'Alcaldia va prendre les mesures necessàries per tal de posar en salvaguarda tots els tresors artístics procedents de les esglésies i convents incautats o cremats.

A l'efecte, va mobilitzar un sèrie d'elements tècnics o coneixedors del seu comerç, els quals han treballat amb tota energia, sense donar-se repòs, establint dipòsits de tot el que s'ha pogut salvar.

L'Alcalde va procurar que els elements que treballaven en aquesta tasca tinguessin per part del Comitè tota mena de facilitats.

En aquesta tasca s'han distingit d'una manera especial el senyor Albert Paig Marquès, Conseller de Cultura, el pintor mataroní Rafael Estrany i el professor de l'Escola d'Arts i Oficis, Francesc Bas.

Donades des de la Generalitat de Catalunya, disposicions encaminades a aquest objecte, per tal que es portin a cap a Mataró les disposicions donades, dissabte dia 25, l'Alcalde va fer públic el següent edicte:

«Vist el decret del Conseller de Cultura de la Generalitat de Catalunya, amb referència als Comitès locals, establerts, sota la salvaguarda de les milícies ciutadanes antifeixistes, per tal d'ordenar, vigilar, incautar i salvaguardar tot el tresor artístic i cultural així com la incautació d'edificis per la Generalitat de Catalunya pel servei del poble,

Faig saber que s'ha constituït a Mataró el Comitè local, de la següent manera:

Albert Paig i Marquès, conseller de Cultura.

Rafael Estrany, pintor.

Lluís Montaner, pintor.

Francesc Bas, professor de l'Escola d'Arts i Oficis.

Julià Gual, periodista.

Joaquim Cases i Buaquets, periodista.

Lluís Pedemonte, periodista,

els quals actuaran sota la presidència d'aquesta Alcaldia, amb jurisdicció a questa ciutat i voltants.

Tot el que es fa públic per al coneixement de tothom.

Mataró, 25 juliol de 1936.—L'Alcalde, Salvador Cruzení (rubricat).

El tinent coronel Sandino a Mataró

Ahír, diumenge, a les set del vespre, arribà a l'Ajuntament d'aquesta ciutat, un cotxe en el qual venia el gloriós tinent coronel de l'aviació republicana Felip Sandino. La seva arribada va passar gairebé desapercebuda de tothom; però anunciada la seva visita per l'altaveu, en pocs moments es congregà una multitud entusiàstica, amb el desig de fer una ovació al gloriós heroi d'aquests dies. Fou rebut per l'alcalde senyor Cruzení i pel Comitè que es trobava reunit.

Per mitjà de l'altaveu fou invitat a adreçar la paraula al públic. Salutà el poble de Mataró i anuncià l'arribada de la primera columna catalana a les portes de Saragossa i acabà amb visques a Catalunya, a la República i a la Llibertat.

Pocs moments després arribà a l'Ajuntament el capità Medrano, cap actualment del 8.è Regiment d'Artilleria d'aquesta ciutat.

El públic, que no es cansava d'aplaudir, obligà a que sortissin al balcó de l'Ajuntament, essent rebuda la seva presència amb visques i ovacions interminables.

Fet el silenci adreçà la paraula al públic l'Alcalde senyor Cruzení el qual saludà els herois de la República en la persona de Sandino. Parlà a continuació el capità Medrano i el tinent coronel Sandino, els quals s'expressaren en termes molt vehements per la causa de la República i de la Llibertat.

Finalment parlà Joan Peiró, el qual senyalà el fet que mentre els herois es batien en defensa de la llibertat, els soldats del vultè regiment, il·lencials en un moment de generositat, es negaven en rodó a incorporar-se en el nou exercit de la llibertat. Incltà a que ho fessin perquè quan la llibertat ho necessita no cal litabejar.

El públic despedí amb una ovació formidable els oradors, i moments després saludà al visitant, el qual s'adreçava a Barcelona.

L'objecte del viatge no era altre que el d'anar a saludar a uns familiars seus de Caldes d'Estrac, ja que segons manifestà el senyor Sandino, nasqué a la veïna població.

El total d'edificis incautats a Mataró és de vint-i-sis.

Avui han continuat els registres a domicilis particulars, entre els quals hi ha hagut el de la fotografia Estapé, a la qual s'hi ha trobat el elixir de la famosa fotografia que en els fets d'octubre serví per tal d'identificar a diversos elements que hi intervingueren.

Sembla que per tal d'aclarir el desig d'alguna arma que no es troba, el Comitè ha decidit detenir preventivament al fill Estapé.

Ahír al migdia en sortir de declarar a la Caserna General el dentista de la Mutualitat Aliança Mataronina, Miquel Spà i Tuñí, sense que encara s'hagi aclarit com i perquè va rebre un tret.

No hem pogut esbrinar si va ésser

5 cèntims

per una lamentable confusió o bé per haver-se disparat l'arma.

El ferit fou traslladat immediatament a la Clínica, on va ésser atès pels doctors Bassas, Font i altres, de primera necessitat.

Aquest matí li ha practicat una intervenció el Dr. Prats qui ha diagnosticat el següent: lesió per bala penetrant en la regió temporal posterior per damunt la mastoideu, penetració amb trajecte de arrencament de la regió mitja del mateix os i per consegüent secció del múscle temporal amb secció de l'artèria de dit nom, sorrida de massa encefàlica i finalment el trajecte a nivell de l'os mal·lar; per dites lesions presenta gran commoció cerebral amb pèrdua de sentit i complicacions propis del cas; pronòstic gravíssim.

A l'hora de tancar aquesta edició, hem preguntat per l'estat del ferit i ens diuen que dins la gravetat, sembla reaccionar satisfactoriament.

En el local apropiat pel Partit Socialista Unificat de Catalunya, varen reunir-se els partits Unió Socialista, Partit Comunista i Partit Socialista Espanyol, en assemblea, per tal de fusionar-se en un sol partit.

Per aclamació, en mig de gran entusiasme va acordar-se donar per constituït el Partit Socialista Unificat de Catalunya. Parlaren, entre altres, els companys Comas, Barbens, Prat, Paigvert, Verdaler, Anglès, Romagosa, Gimeno, Dalmau, etc., propugnant tots per a treballar i fer potent el dit organisme de classe.

També s'acordà donar a conèixer als companys del P.O.U.M. la constitució del dit partit, invitant-los a ingressar-hi.

S'acabà l'assemblea aprovant unes conclusions que han estat posades a coneixement del Comitè Antifeixista.

La situació general del moviment

Des de la nostra última edició fins el moment present, s'han produït sensibles modificacions en el pla de l'illa peninsular i insular, que venen a fer més crítiques encara les posicions que amb una actitud suïcida volen mantenir els rebels.

Destaquem en primer terme el setge de Palma de Mallorca. Vençuda ràpidament la insurrecció a Mahó i la seva illa, forces de Menorca secundades per la marina de guerra i l'aviació bombardegen la capital balear, la qual s'haurà de rendir davant la impossibilitat absoluta que té de rebre reforços.

Després és d'una importància gairebé decisiva l'ofensiva que es porta a terme a Aragó. La caiguda de Saragossa en poder de les columnes catalanes és cosa d'hores. Es de creure que la presa de la ciutat de l'Ebre serà després d'una apoteosi impressionant, tota vegada que aquella guarnició és una de les millors d'Espanya. Per altra part, notícies fidedignes ens permeten poder afirmar que l'aviació ha observat pels carrers saragossans nombrosos contingents de carlins amb boina vermella. En el, això demostra que la resistència dels que ocupen Saragossa pot ésser èpica. De totes maneres, cal no oblidar el factor moral de l'estat depressiu en que es troba la tropa, per tal de sospesar les possibilitats d'una i altra, i llavors afirmar que, iniciat l'assalt a fons del nucli sediciós, la victòria es decan-

tarà d'una manera indiscutible al costat de les columnes lleials.

Les forces del Govern que operen al nord de Madrid han assegurat les seves posicions estratègiques en les serralades del centre de la península i avancen amb gran impetu — ocupant les ciutats que troben al seu pas — vers Burgos, un altre focus important de sedició. Sembla que els rebels de Castella la Vella són els que actuen, encara, amb una mica de llibertat, malgrat que són acorralats sense mirament. Aquesta zona rebel, seguirà la sort de Saragossa. Així que calgui aquesta ciutat, la revolta a Castella es podrà donar per liquidada.

Val la pena de fer constar que a Navarra — la Meca del carlisme — s'ha ordenat la implantació altra vegada de l'antiga bandera monàrquica. La conquesta d'aquest territori l'estan portant a cap les columnes lleials de les províncies basques.

Reste, ara, Andalusia. Apressem nos a dir que la situació dels rebels a Sevilla i Càdiç, és desesperada per estar completament aïllats. Posades les forces del Govern en un pla de franc atac, avui s'han tallat les conduccions ciclèriques que porten fluid a aquelles capitals, mesura aquesta que haurà d'influir d'una manera indiscutible a la rendició d'aquells sectors reduïdíssims de la sublevació feixista.

Podem deduir, doncs, com a resum, que la durada de l'estat de coses actual va completament lligada amb la sort de Saragossa i Sevilla. Si avui, demà o l'altre cauen aquestes dues ciutats — que caran —, la sublevació restarà ja virtualment liquidada.

Llavors serà hora de fer justícia als criminals, d'implantar per a sempre la llibertat a Ibèria i d'iniciiar d'una vegada els esforços de la reacció espanyola, causa i origen de totes les desventures que ha hagut de patir el país al llarg de la història.

Tot el Guadarrama està nejejat de facciosos fins i tot l'Alto de León. Les forces del Govern baixen ara cap a Avila, que ja està a les ordres de Madrid.

—La situació de Burgos és desesperada. Hi ha nombrosos soldats que han fugit a la muntanya, sense fer cas de les amenaces dels seus superiors feixistes.

—A Aranjuez han arribat grans contingents de reforços, els quals són destinats a avançar i ocupar tota la Castella la Vella i Lleó.

—Diversos trens han arribat a Madrid, amb queviures. Un d'eils, de quinze vagons, procedeix de València.

—La calma a Madrid és absoluta i funcionen tots els serveis públics i els espectacles.

—Avila ha estat destinada com a sector de mobilització de les forces lleials. San Sebastián està del tot amb el règim.

—La situació de Logroño, Saragossa, Sevilla i Còrdova no pot ésser més desesperada. Sevilla, segons ha estat dit oficialment, ha quedat ja sense fluid elèctric. Saragossa està aïllada i l'ex-general Cabanellas prepara la seva fugida, ben difícil per altra part.

—Des de Jaén, s'ha format una columna de 3750 homes a les ordres del general Misja per marxar sobre Còrdova.

Es tenen notícies d'haver-se captat un ràdio dels sublevats cordovesos, en el qual anuncien que es rendiran a les tropes regulars del règim, així que arribin a Còrdova. Les milícies esperen l'arribada de les columnes campades a Carpio i Puente de Alcolea.

—De Huelva diuen que una part de milicians ha entrat a Sevilla i que hi ha seguits combats a pie carrer.

—De la caserna de Loyola, únic reduït guipuscoà en poder dels rebels, han demanat parlament amb els diputats del Front Popular, a l'objecte de rendir-se.

—Entre els decrets que avui ha signat S. E. el President de la República n'hi ha un que declara el creuer «Almirante Cervantes» vaixell pirata per haver-li retirat la nacionalitat.

Justifica aquesta mesura el fet d'haver-se sublevat contra el poder constituït i sumat a les forces rebels.

En l'esmentat decret es recorda a les cancelleries estrangeres que el referit vaixell pot ésser des d'ara apresat i jutjat d'acord amb les lleis de la pirateria internacional.

—La detenció del general Villegas a Madrid ha estat feta per haver-lo delatat el general Fanjul, el qual afirma que el primer havia donat paraula d'honor de sumar-se al moviment.

Darrera hora

El capità Medrano, cap de la caserna del Valè Regiment d'artilleria de la nostra ciutat, ha rebut notícia des de Barcelona que es forma un tren per a venir a recollir les bateries d'ací que han d'anar a Saragossa. Sembla que s'han pogut posar a punt de marxa tres bateries, amb un conjunt de dotze canons.

El capità Medrano ha posat a coneixement de les milícies locals que tots els ciutadans que desitgin formar part de les columnes de Saragossa, podran marxar en aquesta expedició.

Conferències de darrera hora

Serveis especials de l'Agència Fabra

La normalitat és completa a Barcelona i Madrid

La capitulació de Còrdova Burgos en situació desesperada Importants detencions

Barcelona

4 tarda

Al jutjat de guàrdia s'ha rebut un comunicat de la direcció de l'Hospital Clínic, anunciant que han mort 35 dels ferits que hi havia hospitalitzats. A l'Hospital de Sant Pau i a l'Aliança hi ha també quatre morts.

—A la Rebassada han estat trobats morts de bala quatre milicians.

—El jutjat especial ha començat avui a prendre declaració als sublevats feixistes. Han prestat declaració, entre altres, els generals Goded, Burriel, Giménez Arenas i Legarbara.

Els dos primers són acusats de principals responsables de la sedició.

—Han estat portats al Palau de Justícia diversos subjectes, delinqüents per dedicar-se a actes de pillatge. També han estat portats a Barcelona uns lladres, trobats amb objectes procedents de diversos temples, entre els quals es comptava la parròquia de Mojà.

—Han arribat i ancorat al port dos vaixells de nacionalitat anglesa, que venen a passar uns dies en algües de Barcelona.

—S'ha practicat un registre als establiments centrals de la casa Salat del carrer de Lleida. S'han trobat armes, material de guerra, etc., en quantitats extraordinàries. El senyor Salat i els seus fills han estat delinqüents i incomunicats a la Comissaria general d'Ordre Públic.

—A Comissaria hi havia 54 delinqüents més, 30 dels quals han enviat de domicili l'ocupat lloc a l'«Uruguay».

Entre els nombrosos delinqüents a conseqüència dels fets passats s'hi troben el senyor Ducló, ex-cap de policia en temps de Portela Valladares, i el conegut comedidgraf i monàrquic Jacinto Benavente i els seus satèl·lits.

—Procedents de Orons, han arribat a aquesta capital 215 milicians, que venen amb l'objecte de traslladar-se cap a

Saragossa i unir-se a les columnes catalanes.

—A Barcelona la normalitat ha estat completa i l'aspecte de la ciutat completament tranquil. Funcionen els autobusos, tramvies, taxis i tot l'art rodar.

—S'ha normalitzat el servei de trens a tot Catalunya.

—Les oficines bancàries continuen prestant sense contratemps de cap mena els serveis que tenen encomanats, d'acord amb els decrets del Govern de Catalunya.

—Els comerços encara no han obert les seves portes. No obstant hi ha el criteri de fer-los obrir a la major brevelitat.

—Avui el President, senyor Lluís Companys no ha rebut els periodistes. El secretari senyor Moles ha declarat als periodistes que el President no els podia rebre per estar conferenciant amb diversos consellers, comissaris i encarregats de l'ordre públic.

—El president del Partit Socialista de Catalunya i ex-conseller del Govern de la Generalitat, Joan Comorera, ha marxat aquest matí cap a Saragossa, a l'objecte d'ésser present a l'assalt d'aquella ciutat i, a la vegada, posar-se en contacte amb les milícies del Partit, especialment, les quals amb gran entusiasme marxaren a Saragossa sense esperar cap control.

Va de repòrtier de guerra Emili Granier Barrera.

Madrid

3:30 tarda

El senyor ministre de la Governació general Pozas, ha manifestat que les operacions a tota la península segueixen amb gran activitat i que els rebels es batien en retirada abans de prendre contacte amb les forces lleials.

—La mobilització de milícies segueix amb gran entusiasme, fins a l'extrem que s'ha produït algun incident per no poder donar lloc a tots els sol·licitants.

—Toledo està, com se sap, en poder dels governamentals. Malgrat tot continuen a l'Alcàzar els sediciosos, però en franca capitulació.

—El general Castelló, ministre de la Guerra, dirigeix les operacions del Guadarrama amb gran entusiasme, essent aclamat per les forces lleials.

Van caient les posicions feixistes l'una darrera l'altre i els dirigents d'aquesta criminal sublevació s'obstinen a no retré's a les forces republicanes, perquè no els importa el nombre de víctimes mentre es tracti de soldats, que són fills del poble.